

Mély-ég objektumok

Mély-ég észleléseink 1995-ben

1995-ben a mély-ég rovat hat alkalommal jelentkezett (az 1994. november–december havi feldolgozás az 1995/2. számban, míg az 1995. november–decemberi időszak észleléseivel előző számunkban jelentkeztünk). A rovat munkájában összesen 29-en vettek részt, ami majdnem azonos az 1994. évi észlelők számával, az összes beküldött megfigyelés száma azonban jelentősen meghaladja az 1994-es időszakét: 304 vizuális észlelés és 7 fotó gazdagította archívumunkat!

Az észlelők közül Schné Attila volt a legaktívabb, 56 vizuális és 4 fotografikus megfigyeléssel. Aktivitását valószínűleg újonnan épített 30 cm-es távcsöve is növelte. Őt követi Csillag Attila aradi észlelőnk 44 vizuális megfigyeléssel, majd Szabó Gyula 40 észleléssel. Közzöljük a teljes észlelőlistát is, hiszen a rovat 1995. évi működése valamennyi megfigyelőnknek köszönhető.

A mély-ég rovat mellett önálló feldolgozással ezúttal Bakos Gáspár jelentkezett Vadászat a Pólusnál c. írásával (M 1995/3.). Ugyancsak Bakos Gáspár dolgozik az új észlelői kézikönyv mély-eges fejezetén is. Mielőtt a rovat tevékenységéről bármit is íránk, álljon itt a teljes 1995-ös észlelőlista:

Babcsán Gábor	8	Kocsis Antal	4	Rózsa Ferenc	2f
Bakos Gáspár	2	Kónya Béla	25	Sárneczky Krisztián	14
Berente Béla	7	Ladányi Tamás	3	Schné Attila	56+4f
Csillag Attila (RO)	44	Lantos Zsolt	3	Soltész Gyula	1
Dán András	4	Móczik Cs.–		Szabó Gyula	40
Hamvai Antal	30	Szalai T.	6	Szalai Tamás	1
Hevesi Zoltán	1	Molnár Zoltán (RO)	5	Szarka Levente	7
Kárpáti Ádám	7	Papp Sándor	10	Szauer Ágoston	3
Kelley István	3	Patak Ákos	5	Vicián Zoltán	2
Kiss Péter	1	Ponikli Péter	1	Zseli József	11+1f

A mély-ég rovat 1995-ben is a korábbiakban alapvető célul kitűzött tevékenység szintjén maradt; lehetőleg minél több észlelő bevonásával az ajánlati lista objektumait dolgozta fel és mutatta be. Az év során egyébként 16 objektum részletes (LM-rajz) feldolgozására került sor, igaz, ebből 3 feldolgozás több objektumot is bemutatót (pl. az NGC 7769–70–71 Peg GX sorozat).

A mély-ég észlelés iránti érdeklődés 1995-ben sem csökkent, noha aktív megfigyelőink teljes mértékben tisztában vannak azzal, hogy a rovat nem „tudományos” jellegű, és szinte kizárólag amatőr észlelésekre épül.

Amint társrovatunk, a Messier Klub a Messier-objektumok iránt újra és újra feltámadó észlelőkédvnek és érdeklődésnek tesz eleget, úgy igyekszik a hagyományos mély-ég rovat a megfigyelők kezdeményezéseinek, javaslatainak megfelelni, így sok objektum éppen észlelőink kezdeményezésére kerül(t) a ajánlati listára!

MÉLY-ÉG MEGFIGYELÉSI ADATLAP

OBJEKTUM:

NEVÉD:

DÁTUM:

ÉDŐ ÁTT:

MŰVEZ:

NAGYTÁR:

LÉGIÓR:

ÉSZLELÉS HELYE:

ÉSZLELŐ:

LEÍRÁS:

Emellett néhányszor önállóan választott objektumra, ill. az NGC 2962 Hya GX-ban felbukkant szuper-nóva kapcsán az „anyaggalaxis” bemutatására is sor került.

Ami a beküldött megfigyeléseket illeti, a mennyiség mellett a rajzok, leírások minősége is javult, s olyan észlelő is volt (van), aki egy-egy objektum leírásakor féloldalmi szöveget mellélt. Sajnos a túl részletes bemutatásra éppen a többi megfigyelő munkájának ismertetése érdekében, ill. a hely hiányában sem vállalkozhatott a rovat

A használt távcsövek átmérője lassan, de biztosan növekszik! Ma már több észlelő is használ 30 cm-es optikájú reflektort, ebben a mérettartományban valószínűleg ma már több Dobsont építenek, mint hagyományos, parallaktikus szerelésű távcsövet. Az átlagos műszerátmérő 20 cm körül van. Sok

jó észlelés érkezik kistávcsöves (6–11 cm) megfigyelőktől, az ő munkájukra éppúgy szükség van a feldolgozásnál, mint a 30 cm-es vagy nagyobb távcsövekkel végzett megfigyelésekre.

Még 1995-ben elkészült az új, nagyobb méretű, egyben nagyobb LM-t is tartalmazó észlelőlap, amiért Sápi Csabát illeti köszönet. Az új észlelőlapot postabélyeg ellenében a rovatvezetőtől lehet kérni, de ugyancsak használható a még fogalomban lévő régi (kisméretű) észlelőlap is.

Végezetül 1996 hátralevő részére is sok tiszta és derült mély-eges éjszakát kíván a rovat vezetője:

PAPP SÁNDOR

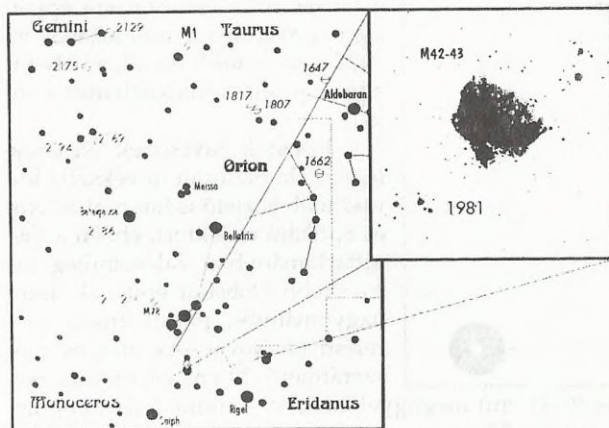
Tr 2= Cr 29	Per	NY	02337+5546	7 ^m ,0
NGC 1444	Per	NY	03456+5231	6,4
IC 2003	Per	PL	03532+3344	12,6
NGC 2023	Ori	DF	05392+0215	7,8 Em/Rf
IC 435	Ori	DF	05405-0220	8,2 Rf
Az Ori bármely nem Messier objektuma				

Mély-ég ajánlat (1950-es koord.)

A Bika és az Orion halmazai között II.

A Meteor 1995/1-es számában jelent meg ennek a cikknek az első része. Azóta több mint egy év telt el, és aktuálisra vált a folytatás közlése is. Most az Orion csillagdús vidékein kalandozunk, de nem említjük meg az itt tanyázó érdekesnél érdekesebb diffúz ködöket, hanem a szinte teljesen elfeledett NGC-nyílthalmazokat célozzuk meg.

Az előző részben már átmerészkedtünk az Orion vidékére, az ekkor felsorolásra került objektumokat térképünkön dőlt számokkal jelöltük.

Név	Fényesség	Méret
NGC 1981	4 ^m ,6	25'
NGC 2112	9 ^m ,0	11'
NGC 2169	5 ^m ,9	7'
NGC 2175	6 ^m ,8	18'
NGC 2186	8 ^m ,7	4'
NGC 2194	8 ^m ,5	10'

Induljunk el északról! A „vajt szemű” változósok ismerik kiindulási helyünket, hiszen itt van a *BQ Ori* nevű *SR* csillag is a közelben. Az **NGC 2175** nyolc csillagból álló kicsiny csoportosulás. Dél felé haladva az Orion izmos karjában találjuk az **NGC 2169**. Az előzőnél fényesebb és kisebb halmaz, és egy kettős is van benne: az *ADS 4728*. Tőle kissé délkeletre egy halvány csoportosulás, az **NGC 2194**. Egyenesen délre mozdítva a távcsövünket egy feleakkora kis halmazocskához érkezzünk: az **NGC 2186**-hoz. Az **NGC 2112** eléggé jelentéktelen halmaz, de a ragyogó **M42-43** mellett van egy nagy, fényes csillagokból álló, laza halmaz, az **NGC 1981**. Ebben is található némi ködösség, de ezt vizuálisan nehéz észrevenni a fényesen ragyogó csillagok és a szomszédos Orion-köd fénytengere miatt.

Ha még van kedvünk és energiánk az észleléshez, érdemes további felfedezőútra indulnunk a Monoceros nyílthalmaz-rengetégebe. Döbbenetes mennyiségű, és a lehető legkülönbözőbb kinézetű halmazt találhatjuk itt, de ezek felsorolása már túlmutat cikkünk keretein.

Mindenkinek kellemes halmaztúrát és sötét, jó eget kíván:

NAGY ZOLTÁN ANTAL